

DE 10 DECEMBER-OPROEP

Ligue des droits de l'Homme, Syndicat des Avocats pour la Démocratie, Progress Lawyers Network, CNAPD, Vrede

De strijd tegen het terrorisme mag niet gevoerd worden door de democratie in te perken

Na de aanslagen in Parijs is een reactie tegen terroristische daden uiteraard noodzakelijk. De overheid heeft de verplichting om de burgers te beschermen tegen inbreuken op het recht op leven en de fysieke integriteit. Dit mag echter niet gebeuren ten nadele van de fundamentele rechten en vrijheden, die essentieel zijn voor de democratie.

Wij zijn van oordeel dat de strijd tegen het terrorisme niet mag leiden tot overhaaste beslissingen die onze vrijheden opofferen voor de illusie van toenemende veiligheid. De maatregelen die de regering voorstelt zijn niet alleen problematisch op het vlak van de democratische rechten - onder andere door bevoegdheden van de rechterlijke en wetgevende macht over te hevelen naar de uitvoerende macht - maar ze lijken ons ook voor het merendeel overtoollig, disproportioneel en inefficiënt.

De uitvoerende macht neemt het voortouw

Uiteraard moet er een grondig onderzoek gebeuren naar verdachte personen, maar het aansturen van dat onderzoek, het opleggen van een straf, of iemand onder elektronisch toezicht plaatsen, is een bevoegdheid die niet toekomt aan de uitvoerende macht of aan een administratie. Dat is de verantwoordelijkheid van een rechter. **De inbreuk op de scheiding der machten** verontrust ons en past niet in een democratische samenleving.

Ernstige inbreuken op de fundamentele rechten

Sommige van de 18 maatregelen van de regering ondergraven de fundamentele rechten.

De **verlenging van de voorlopige hechtenis** van 24 naar 72 uren kan niet gebeuren zonder de Grondwet aan te passen. De grondwet is geen tekst die men lichtvaardig kan wijzigen. Drie dagen in hechtenis zitten is een lange periode voor een verdachte die vermoed wordt onschuldig te zijn. Enkel een onderzoeksrechter moet de noodzaak van zo'n verlenging kunnen beoordelen. Voor deze laatste is het trouwens nu al mogelijk om een voorlopige hechtenis te verlengen van 24 tot 48u. Aangezien dit bijna nooit gebeurt lijkt het optrekken van de grens tot 72u onnodig.

De **mogelijkheid om nachtelijke huiszoeken** uit te voeren doet afbreuk aan het privéleven. Dit is niet alleen het geval voor de verdachte - die vermoed wordt onschuldig te zijn - maar ook voor zijn familie en kinderen, voor wie zo'n huiszoeking een traumatische ervaring kan betekenen. De noodzaak van deze maatregel valt te betwijfelen, aangezien er nu al regelmatig nachtelijke huiszoeken plaatsvinden, ofwel omwille van betrapting op heterdaad, bij drugsdelicten, of als de betrokken personen hun toestemming geven.

Massale controle

Verscheidene maatregelen zijn van toepassing op heel de bevolking en kunnen leiden tot een **massale controle** (passagiersregistratie, nummerplaatherkenning, verbod op anonieme prepaidkaarten). De regering lijkt ervan overtuigd dat de kwantiteit aan verzamelde gegevens belangrijker is dan de kwaliteit van die informatie. Op die manier dreigt ze de hele bevolking onder toezicht plaatsen, in plaats van de controles te focussen op diegenen die een echt gevaar betekenen. Iedereen controleren is absurd, inefficiënt en contraproductief. Teveel informatie doodt de informatie.

Bovendien stellen wij vast dat de regering in de praktijk **nu al verregaande maatregelen** neemt, parallel aan de 18 voorstellen. Onder het mom van de « strijd tegen het terrorisme » heeft de regering een heel aantal betogingen verboden. Ze heeft ook aangekondigd om alle kandidaat-vluchtelingen te screenen en alle woningen in Molenbeek te controleren.

Wij zijn verontrust door het ultraveiligheidsbeleid dat voor onze ogen wordt geïnstalleerd.

Wij verafschuwen het terrorisme van IS, maar wij verzetten ons eveneens tegen de ontmanteling van de democratische rechten in naam van de strijd tegen de terroristen, voor wie deze ontmanteling een echte overwinning zou betekenen.

Wij zijn tot slot van oordeel dat naast het legitieme gebruik van repressiemaatregelen - in de mate dat ze efficiënt en proportioneel zijn en de grondrechten respecteren - het absoluut nodig is om structurele maatregelen in te voeren op het vlak van onderwijs, cultuur en tewerkstelling. Een meer rechtvaardige en solidaire samenleving is eveneens een dam tegen de opkomst van extremisme en terrorisme.

Om al deze redenen roepen wij op tot een bijeenkomst op donderdag 10 december, de internationale dag van de mensenrechten, om 13u op de trappen van het Brusselse Justitiepaleis.